

Fragmenten uit De blauwe diender.

Vroeger tijden...

...Op zeventienjarige leeftijd maakte jeugdige onzekerheid plaats voor een gevoel van trots. In mij ontstond de wil om gevaren te trotseren. Mijn hoofd zei dat ik het aan kon en dat er heel wat stond te gebeuren in mijn leven. Ik dacht niet zozeer aan de gewelddadigheden die mij konden treffen, ook niet dat ik mensen zou doodschieten of zelf gedood kon worden. Nee hoor, dat was het laatste waar ik aan dacht. Geheel onverwacht nam ik het besluit om bij de politie te gaan solliciteren. De blauwe diender kwam tot leven...

Van champetter naar politieman...

*...Op 'n dag keek ik mijn vader recht in de ogen en zei zo zelfverzekerd mogelijk dat ik bij de politie wilde solliciteren. Hij keek me 'n beetje achteloos aan, alsof hij het niet wilde horen en toen zei hij dat ik zelf moest weten wat ik deed. Geen enthousiaste reactie, geen aanmoediging, geen ondersteuning maar ook geen concrete afwijzing. Sympathie voor mijn besluit had ik niet verwacht, maar stiekem wel gehoopt natuurlijk. Toen ik er nog eens op terug wilde komen werd mij al snel de mond gesnoerd. **“Het zijn gezagsdragers en autoritaire figuren, die alleen maar de bedoeling hebben andere mensen te kleineren en in de beurs te raken”**, zo iets dergelijks kreeg ik te horen. Die reactie kwam hard aan, maar het gevoel over mijn beslissing bleef goed en dus kwam ik tot de conclusie dat ik moest doorzetten...*

De sollicitatie...

...Wat had een godvrezende jongen die akelig droomde over hel en vagevuur in godsnaam met conflicten aan de andere kant van de wereld te maken? Wat had religie met politiewerk te maken? Met een lichte trilling in mijn stem vroeg ik aan de commissaris wat het verband was tussen de oorlog in Vietnam en mijn geloof. Hij reageerde nogal geïrriteerd en zei dat het een aankomend politieman

betaamde zich te verdiepen in dergelijke vraagstukken omdat algemene kennis en inzicht van belang zijn om eerlijk en rechtvaardig te kunnen functioneren. Ik vermoed dat de afwijzing, die een paar weken later per brief thuis werd bezorgd, niet zozeer het gevolg was van mijn gebrekkige kennis over de oorlog in Vietnam, maar dat het meer te maken had met mijn schaamteloosheid om zijn serieuze vraag in twijfel te trekken...

Doodeng...

...Met knikkende knieën liep ik via de pikdonkere woonkamer richting keuken. Mijn hart ging als een gek tekeer. Natuurlijk wist ik wel wat ik kon verwachten, maar toen ik in het donker tegen het lijk aanliep, stond het bonkende hart bijna stil. De rillingen en het koude zweet liepen over mijn rug. De man had zich in de deuropening van de kamer naar de keuken opgehangen. Ik zocht automatisch naar de schakelaar en toen de lamp in de keuken aanging, keek ik recht in het gezicht van de man. Hij had zijn ogen gesloten, zijn dikke opgezwollen tong hing een stukje uit zijn mond. Hij droeg slechts een onderbroek en grijze geitenwollen sokken. Met een lichte hapering in mijn stem riep ik naar mijn collega dat het positief is...

De overval, de dreiging, de woede...

...Op dat moment kwam vanuit de tunnel een andere politieauto met hoge snelheid aanrijden. Op een haar na schoten de politieauto en de vluchtauto langs elkaar heen. Ik hield ternauwernood onze eigen auto op de weg. Wij volgden de vluchtauto slechts op enkele tientallen meters achterstand. Toen de auto de tunnel inreed, kroop de bijrijder achterwaarts en gedeeltelijk uit het rechtersporportierraam. De stofjas wapperde uit de auto en zijn lange zwarte pruikharen fladderden wild om zijn onherkenbare hoofd. Hij richtte de shotgun op ons en een vuurstraal spoot uit de monding van het geweer, begeleid met een harde knal. Ik schrok me wezenloos, maar een fractie van een seconde later schoot het door mijn hoofd dat hij waarschijnlijk met hagel had geschoten en dat die niet zomaar door de ruit van de auto zou gaan. Een tweede knal, nog een schot...

Verschuilen achter het uniform...

...Het uniform is voor de drager ervan een soort gewaad, waarop heiligschennis kan worden gepleegd. Het mag niet openlijk beledigd worden, dat is zelfs een misdrijf. Een politie-uniform staat voor handhaving van de openbare orde en voor bescherming tegen criminaliteit. In ons land heeft het respect voor het politie-uniform al veel deuken opgelopen. Soms overheerst zelfs afkeer, zeker wanneer het uniform uiting van een gevechtseenheid betreft, zoals de mobiele eenheid of een militaire commandogroep. Dan werkt het als een rode lap op een stier en voelen sommigen zich geroepen om op een agressieve en respectloze manier te ageren. Men gaat openlijk de strijd aan met dat uniform, met stenen, stoeptegels, verkeersborden en knuppels...

Nieuw leven op straat...

*...Het was geen opvallende verschijning. Ze was hoogstens een jaar of zeventien, ze trok niet eens onze bijzondere aandacht. Alhoewel, er viel iets op aan haar manier van lopen. Zij hield een hand onder haar achterste en liep in een vreemde tred, een beetje krom eigenlijk. Mijn eerste gedachte was, dat ze moest poepen of dat ze het al in de broek had gedaan. Henk, die de dienstauto bestuurde, zei lachend dat ze zich beschetten had. Ik keek uit een soort automatisme in de rechterbuitenspiegel en ik zag, dat het meisje bij een oudere man en vrouw bleef staan. Henk zei **“Hé Jacques, daar is iets aan de hand, er is iets met dat meisje, die oudere mensen staan als een gek naar ons te zwaaien...”***

Gevangen in een cel...

...Soms zat ik urenlang met een verslaafde drugsgebruiker of een dakloze in een verhoorkamer. Ze stonken zo erg, dat ik er bijna onpasselijk van werd. De spuitbussen met toiletspray waren in het cellencomplex niet aan te slepen, maar ik hield het vol, steeds beter. Het was niet alleen het angstzweet dat bij hen uitbrak, soms liep de ontlasting letterlijk weg tijdens de verhoren. De gebitten van drugsverslaafden verkeerden in een vergaande staat van ontbinding. Tandpoetsen deden zij al jaren niet meer. Zij droegen kleren die wekenlang niet gewassen waren, zichzelf wassen kwam niet bij hun op omdat ze elk moment van de dag alleen maar bezig waren met drugsgebruik of hoe aan drank en eten te komen...

De allochtoon...

...Het was een feit dat sommige allochtone politiemensen afwijkend of crimineel gedrag vertoonden, maar dat kwam ook voor onder de autochtone dienders. Niets nieuws onder de zon. Waarom zou ik mij ongerust maken? Ik werkte prettig samen met de allochtone collega's en ik nam afstand van het geschreeuw vanuit de samenleving dat buitenlanders veelal criminelen waren. Toen ik op een keer tijdens een rustig moment een rechermagazine opensloeg keken mij voornamelijk ogen vanuit een donkere huid aan. Verdomme, zouden de statistieken toch kloppen..?

Veranderingen...

...Toen ik in 1970 als diender op straat begon, kreeg ik al heel snel te maken met negatieve reacties op mijn optreden en dat van collega's. Hoe vaak heb ik niet moeten horen dat ik de verkeerde persoon aan het bekeuren was, dat ik misdadigers moest oppakken in plaats van een hard werkende burger op weg naar zijn werk lastig te vallen voor een onbenullige overtreding. Stenen en verkeersborden werden naar mij toe gesmeten, er werd op mij geschoten, ik werd bedreigd en uitgescholden, bespuugd en geschopt, ik was regelmatig de gebeten hond. Niet omdat ik Jacques Smeets heette, maar omdat ik een politiemans uniform droeg, al of niet een witte helm en een wapenschild met lange stok hanteerde...

Hoe macho is de politiecultuur?...

...Ik liet me niet zo gemakkelijk aan de kant zetten. Vastbesloten trad ik de jeugd, de crimineel en de meute tegemoet. Niet alleen natuurlijk, want er waren altijd collega's in de buurt die zich ook niet onbetuigd lieten. Er waren in die tijd een stuk minder leidinggevend, wij waren veel meer op onszelf aangewezen. Wij overdreven wel eens in ons mannelijk gedrag, maar vonden dat we dat moesten doen, omdat we anders onder de voet gelopen zouden worden. In ME verband stond ik altijd in de frontlinie en ik volgde de bevelen op. Ik moest wel, anders liep ik het risico onnodige klappen te krijgen in plaats van de noodzakelijke uit te delen...

Pensioen...en dan?

Eindelijk, geen stress meer, de periodieke deadlines kon ik achter me laten, van werkdruk was geen sprake meer. Mijn nieuwe baan was er eentje, waar ik rustig de dag mee door kwam en waarbij ik hier en daar nog ondersteunend en adviserend kon zijn voor collega's binnen het district. Zo was het mogelijk om op een prettige manier tot en met mijn laatste dag bij Hermandad te werken

Van blauwe diender naar...blauw getekend!

©Jacques Smeets 2009